

BIJLAGE BIJ HET VEKP- VOORTGANGSRAPPORT 2022

Zoals medegedeeld aan de Vlaamse Regering op 28 oktober 2022

*Voortgang individuele maatregelen
landbouw*

Inhoud

[117] Evaluatie en hervorming Nutriënten Emissie Rechten i.f.v. bijdrage aan doelstellingen klimaat, water- en luchtkwaliteit	3
[118] Minder enterische emissies via het convenant 'Enterische emissies rundvee'	5
[119-122] Minder emissies bij mestopslag en mestmanagement: a) Investeringssteun, onderzoek en ontwikkeling	7
[119-122] Minder emissies bij mestopslag en mestmanagement: b) Regelgeving, begeleiding en advisering	9
[123-127] Minder bodememissies door verhoogde stikstofefficiëntie (mestbeleid): a) investeringssteun, onderzoek en ontwikkeling	11
[123-127] Minder bodememissies door verhoogde stikstofefficiëntie (mestbeleid): b) Regelgeving, begeleiding en advisering.....	13
[128] Sluiten van kringlopen / valoriseren van nevenstromen.....	15
[129] Verduurzamen van de visserijsector	17
[130-133] Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid na 2020: a) Acties m.b.t. directe inkomenssteun, randvoorwaarden, ecoregelingen, VLIF-NPI, agromilieu- en klimaatmaatregelen	19
[130-133] Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid na 2020: b) Acties m.b.t. beheerovereenkomsten en plattelandsbeleid	22
[134] Samenwerking in de keten in functie van nieuwe verdienmodellen.....	24
[135] Geïntegreerde aanpak voor onderzoek, innovatie en kennisdoorstroming in functie van klimaat.....	26
[136] Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF): investeringen energiebesparende technieken, groene warmte, hernieuwbare energie... ..	31
[137] Laagdrempelige diffusie van technologie en kennis (via o.a. energiescans, begeleidingsproject Enerpedia, bedrijfssysteemadviesstelsel Kratos...)	33
[138] Uitbreiding activiteiten Expertisecentrum Landbouw en Klimaat (ELK)	35
[139] Energie-gerelateerde investeringen via het VLIF ruimer ondersteunen vanaf de opstart van het post-2020 Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB).....	38
[140] EBO voor de energie-intensieve (glas)tuinbouwsector	40
[387] Bijkomende maatregelen om de CO ₂ -uitstoot in de landbouw met 10% extra terug te dringen.....	42
[388] Versnelde uitfasering WKK-steun op fossiele brandstoffen	44

[117] Evaluatie en hervorming Nutriënten Emissie Rechten i.f.v. bijdrage aan doelstellingen klimaat, water- en luchtkwaliteit

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel: 3.1.1.3.1
Bevoegde Demir	minister:	Trekkende entiteit: VLM;
Beschrijving maatregel		Het systeem van de nutriëntenemissierechten (NER) wordt geëvalueerd en dient hervormd te worden (juridisch en technisch onderzoek).

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021		De activiteiten inzake de nutriëntenemissierechten (NER) werden pas opgestart in 2021. Dit omvatte het onderzoek van het technische en het juridische luik.
Beschrijving realisaties in 2021		Een evaluatierapport over de NER werd opgemaakt.
Vooruitblik realisaties in 2022		Tijdens de Krokusakkoorden over de PAS werd beslist om de groei mits bewezen mestverwerking en de bijbehorende toekenning van NER-MVW (NER-Mestverwerking) te beëindigen. Ook zullen de slapende NER's geannuleerd worden. Er is een opkoopregeling voorzien voor het uitkopen van varkens waardoor ook NER's uit te markt zullen worden genomen.

Status

Status maatregel in 2021		op schema
Duiding status maatregel in 2021		Evaluatierapport diende mee als onderbouwing voor voorbereiding van de volgende stappen in 2022.

Financieel

VAK € in 2021	0
Duiding VAK 2021	Niet van toepassing in 2021

[118] Minder enterische emissies via het convenant 'Enterische emissies rundvee'

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel: 3.1.1.3.1.1
Bevoegde Brouns	minister:	Trekkende entiteit: dLV;
Beschrijving maatregel		Het convenant werd opgestart in 2019. In de eerste fase van het convenant werd gekeken naar maatregelen met effect op de enterische emissies. De maatregelen worden gevalideerd door de werkgroepen, de stuurgroep en de wetenschappelijke werkgroep. Nadien zijn deze 'klaar voor het implementatietraject' om een uitrol in de sector te voorzien.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021		<p>In 2020 werd enerzijds verder gezocht naar bijkomende maatregelen met effect op de enterische emissies. Anderzijds wordt voor de bekende maatregelen verder gewerkt aan de validatie door de stuurgroep en wetenschappelijke werkgroep en/of de implementatie in de praktijk. In 2021 ging de aandacht naar de implementatie van de eerste maatregelen in de praktijk en werden 4 maatregelen gecommuniceerd aan de sector, onder andere via het Rundveeloket.</p> <p>In 2021 gebeurde eveneens de voorbereiding voor de pre-ecoregeling 'voedermanagement bij melkvee', die steun voorziet voor melkveehouders die voedermaatregelen met effect op de enterische emissies toepassen op hun bedrijf. Zie ook maatregel 130-133 en Pre-ecoregelingen Departement Landbouw & Visserij (vlaanderen.be).</p>
Beschrijving realisaties in 2021		<p>In 2021 ging de aandacht naar de implementatie van de eerste maatregelen in de praktijk. Volgende maatregelen werden geïmplementeerd en meegedeeld via het Rundveeloket: Bierdraf-Koolzaadschroot, geëxtrudeerd/geëpandeerd lijnzaad, langleefbaarheid en vervanging en optimale jongvee-opfok.</p> <p>In 2021 gebeurde eveneens de voorbereiding voor de pre-ecoregeling 'voedermanagement bij melkvee', die steun voorziet voor melkveehouders die voedermaatregelen met effect op de enterische emissies toepassen op hun bedrijf. Zie ook maatregel 130-133 en Pre-ecoregelingen Departement Landbouw & Visserij (vlaanderen.be)</p>

<p>Vooruitblik realisaties in 2022</p>	<p>In 2022 wordt er verder gezocht naar andere maatregelen met effect op de enterische emissie. Koolzaadvet, nitraat als elektronenreceptor, dubbeldoelrunderen, doordacht gebruikskruisigingen, 3-NOP en combinaties van maatregelen zullen verder onderzocht en eventueel geïmplementeerd worden na goedkeuring stuurgroep en wetenschappelijke werkgroep. Goedgekeurde maatregelen worden dan meegedeeld aan de sector onder andere via het Rundveeloket (Convenant Enterische Emissies Rundvee (CEER) RUNDVEELOKET).</p> <p>In 2022 kunnen melkveehouders steun aanvragen voor het toepassen van voedermaatregelen met reducerend effect op de enterische emissies via de pre-ecoregelingen.</p>
--	---

<p>Status</p>	
<p>Status maatregel in 2021</p>	<p>op schema</p>
<p>Duiding status maatregel in 2021</p>	<p>De werking van het convenant enterische emissies loopt.</p>

<p>Financieel</p>	
<p>VAK € in 2021</p>	<p>0</p>
<p>Duiding VAK 2021</p>	<p>Het budget voor de pre-ecoregelingen is nog niet definitief verdeeld tussen de verschillende maatregelen. Wordt gedurende dit jaar geupdatet.</p>

[119-122] Minder emissies bij mestopslag en mestmanagement: a) Investeringssteun, onderzoek en ontwikkeling

Algemeen topic: Landbouw	VEKP Titel:
Bevoegde minister: Brouns	Trekkende entiteit: dLV;
Beschrijving maatregel	Vanuit het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds wordt investeringssteun verleend aan investeringen die bijdragen tot het verhogen van de weerbaarheid, efficiënter energiegebruik en het reduceren van de uitstoot van broeikasgassen, ammoniak en verbetering van de luchtkwaliteit. Deze categorie omvat de investeringen met impact op emissies uit mestopslag en -management.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021	<p>In 2020 en 2021 werd de investeringssteun verdergezet. Subsidiabele investeringen zijn te raadplegen via https://lv.vlaanderen.be/nl/subsidies/vlif-steun/vlif-investeringssteun-voor-land-en-tuinbouwers.</p> <p>Er werd voor aanvragen vanaf 2015 tot en met 2020 4.936.879 euro uitbetaald voor 582 investeringen, met een subsidiabele investeringskost van 16.456.264 euro.</p>
Beschrijving realisaties in 2021	<p>In 2021 werd de investeringssteun verdergezet. Subsidiabele investeringen te raadplegen via https://lv.vlaanderen.be/nl/subsidies/vlif-steun/vlif-investeringssteun-voor-land-en-tuinbouwers.</p> <p>Er werd in 2020 1.340.451 euro uitbetaald voor 167 investeringen met een subsidiabele investeringskost van 4.468.171 euro.</p>
Vooruitblik realisaties in 2022	De maatregel wordt verdergezet. Prognose is deze grootteorde 2020.

Status

Status maatregel in 2021	op schema
Duiding status maatregel in 2021	

Financieel	
VAK € in 2021	6993420
Duiding VAK 2021	In 2020 werd er voor 6.993.421 euro vastgelegd voor investeringssteun m.b.t. mestopslag en -management. Cijfers t.e.m. 2021 zijn nog niet beschikbaar.

[119-122] Minder emissies bij mestopslag en mestmanagement: b) Regelgeving, begeleiding en advisering

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel:
Bevoegde Demir	minister:	Trekkende entiteit: VLM;
Beschrijving maatregel		Een correcte mestopslag en mestmanagement zijn belangrijk voor een verbetering van lucht-, water- en bodemkwaliteit. De begeleiding en advisering worden opgenomen door de oprichting en werking van de dienst B3W, verder is ook recurrente werking een belangrijke maatregel.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021	<p>De nieuwe begeleidingsdienst (B3W) voor een betere bodem- en waterkwaliteit voor de begeleiding en advisering van landbouwers is operationeel sinds 1 januari 2021 en moet bijdragen tot optimalisatie mestopslag en -management. Zie ook maatregel 123-127.</p> <p>Bijsturing regelgeving t.g.v. evaluatie MAP 6 is in politieke bespreking.</p> <p>Studie over code goede praktijk bemestingsadviezen is gestart.</p>
Beschrijving realisaties in 2021	<p>De nieuwe begeleidingsdienst (B3W) voor een betere bodem- en waterkwaliteit voor de begeleiding en advisering van landbouwers is operationeel sinds 1 januari 2021 en moet bijdragen tot optimalisatie van mestopslag en -management.</p> <p>Bijsturing regelgeving t.g.v. evaluatie MAP 6 is in politieke bespreking.</p> <p>Studie over code goede praktijk bemestingsadviezen is gestart.</p>
Vooruitblik realisaties in 2022	<p>De activiteiten van de begeleidingsdienst (B3W) voor een betere bodem- en waterkwaliteit voor begeleiding en advisering van landbouwers worden verder gezet.</p> <p>De conclusies uit de studie over goede praktijk bemestingsadviezen worden gecommuniceerd en geïmplementeerd.</p>

	<p>Een studie over innovatieve mens- en diervriendelijke veehouderijconcepten met lage milieu- en klimaatimpact (mestopslag en mestmanagement) wordt gestart.</p> <p>De voorbereiding voor MAP 7 wordt gestart.</p>
--	---

Status	
Status maatregel in 2021	op schema
Duiding status maatregel in 2021	De uitvoering gebeurt volgens de voorziene planning.

Financieel	
VAK € in 2021	1870000
Duiding VAK 2021	1,87 miljoen euro: jaarlijkse werkingskosten B3W. Dit bedrag is ook al vermeld bij maatregel 123-127.

[123-127] Minder bodememissies door verhoogde stikstofefficiëntie (mestbeleid): a) investeringssteun, onderzoek en ontwikkeling

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel: 3.1.1.3.2.1
Bevoegde Brouns	minister:	Trekkende entiteit: dLV;
Beschrijving maatregel		Vanuit het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds wordt investeringssteun verleend aan investeringen die bijdragen tot het verhogen van de weerbaarheid, efficiënter energiegebruik en het reduceren van de uitstoot van broeikasgassen, ammoniak en verbetering van de luchtkwaliteit. Deze categorie omvat de investeringen met impact op bodemissies.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021		<p>In 2020 en 2021 werd de investeringssteun verdergezet. Subsidiabele investeringen te raadplegen via https://lv.vlaanderen.be/nl/subsidies/vlif-steun/vlif-investeringssteun-voor-land-en-tuinbouwers.</p> <p>Er werd voor aanvragen vanaf 2015 tot eind 2020 165 investeringen uitbetaald voor een subsidiabel investeringsbedrag van 4.409.960 euro en 1.322.988 euro steun. In concreto voor kantstrooisysteem en mestinjectie.</p>
Beschrijving realisaties in 2021		<p>In 2021 werd de investeringssteun verdergezet. Subsidiabele investeringen te raadplegen via https://lv.vlaanderen.be/nl/subsidies/vlif-steun/vlif-investeringssteun-voor-land-en-tuinbouwers.</p> <p>In 2020 werden 41 investeringen uitbetaald met een subsidiabel investeringsbedrag van 1.030.179 euro en 309.054 euro steun. In concreto voor kantstrooisysteem en mestinjectie.</p>
Vooruitblik realisaties in 2022		Geen nieuwe acties.

Status

Status maatregel in 2021	op schema
Duiding status maatregel in 2021	

Financieel	
VAK € in 2021	697314
Duiding VAK 2021	In 2020 werd er voor 6.973.14 euro vastgelegd voor investeringssteun m.b.t. mestbeleid. In concreto voor kantstrooistysteem en mestinjectie. Cijfers t.e.m. 2021 zijn nog niet beschikbaar.

[123-127] Minder bodememissies door verhoogde stikstofefficiëntie (mestbeleid): b) Regelgeving, begeleiding en advisering

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel: 3.1.1.3.2.1
Bevoegde Demir	minister:	Trekkende entiteit: VLM;
Beschrijving maatregel		Begeleiding en advisering worden opgenomen door de oprichting en werking van de dienst B3W. De principes van de 4J's zijn beschikbaar (bemesten met juiste mestsoort, juiste dosis, juiste tijdstip en juiste bemestingstechniek).

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021		<p>De nieuwe begeleidingsdienst (B3W) voor een betere bodem- en waterkwaliteit voor de begeleiding en advisering van landbouwers is operationeel sinds 1 januari 2021 en moet bijdragen tot minder bodememissies door verhoogde stikstofefficiëntie. Zie ook maatregel 119 - 122.</p> <p>Bijsturing regelgeving t.g.v. evaluatie MAP 6 is in politieke bespreking.</p>
Beschrijving realisaties in 2021		<p>De nieuwe begeleidingsdienst (B3W) voor een betere bodem- en waterkwaliteit voor de begeleiding en advisering van landbouwers is operationeel sinds 1 januari 2021 en moet bijdragen tot minder bodememissies door verhoogde stikstofefficiëntie.</p> <p>Bijsturing regelgeving t.g.v. evaluatie MAP 6 is in politieke bespreking.</p>
Vooruitblik realisaties in 2022		<p>MAP 7 wordt uitgewerkt.</p> <p>De activiteiten van de begeleidingsdienst (B3W) voor een betere bodem- en waterkwaliteit voor de begeleiding en advisering van landbouwers worden verder gezet.</p> <p>Resultaten uit bestaand studiewerk worden geanalyseerd, indien nodig worden bijkomende onderzoeken opgestart.</p>

Status	
Status maatregel in 2021	op schema
Duiding status maatregel in 2021	De uitvoering van de maatregel gebeurt volgens planning.

Financieel	
VAK € in 2021	1870000
Duiding VAK 2021	1,87 miljoen euro: jaarlijkse werkingskosten B3W. Dit bedrag is ook al vermeld bij maatregel 119-122.

[128] Sluiten van kringlopen / valoriseren van nevenstromen

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel: 3.1.1.3.2.2
Bevoegde Brouns	minister:	Trekkende entiteit: dLV;
Beschrijving maatregel		Via de ketenroadmaps en actieplannen wordt samen met verschillende partners en via verschillende acties ingezet op de preventie van voedselverlies en de valorisatie van voedselreststromen.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021		<p>De Ketenroadmap Voedselverlies werd in 2020 verder uitgevoerd en afgerond in 2021. Hieruit kwamen de volgende documenten voort:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de voortgangsrapportage 2020 met een algemene conclusie per actie in de periode 2015-2020 - een selectie van enkele goede praktijkvoorbeelden van de voorbije 5 jaar (beschikbaar op https://voedselverlies.be/voor-professionals) - een beschrijvende eindevaluatie/lessons learned <p>Tegelijk werd in 2021 de opvolger 'Actieplan voedselverlies en biomassa-(rest)stromen circulair 2021-2025' afgerond en goedgekeurd door de VR.</p>
Beschrijving realisaties in 2021		<p>De Ketenroadmap Voedselverlies werd afgerond in 2021. Hieruit kwamen de volgende documenten voort:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de voortgangsrapportage 2020 met een algemene conclusie per actie in de periode 2015-2020 - een selectie van enkele goede praktijkvoorbeelden van de voorbije 5 jaar (beschikbaar op https://voedselverlies.be/voor-professionals) - een beschrijvende eindevaluatie/lessons learned <p>Tegelijk werd in 2021 de opvolger 'Actieplan voedselverlies en biomassa-(rest)stromen circulair 2021-2025' afgerond en goedgekeurd door de VR.</p>
Vooruitblik realisaties in 2022		De derde en finale monitor i.k.v. de Ketenroadmap Voedselverlies wordt in 2022 afgewerkt.

	Ook zal in 2022 verder van start gegaan worden met het 'Actieplan voedselverlies en biomassa-(rest)stromen circulair 2021-2025'. Een eerste officiële voortgangsrapportage is voor juni 2023.
--	---

Status	
Status maatregel in 2021	op schema
Duiding status maatregel in 2021	

Financieel	
VAK € in 2021	0
Duiding VAK 2021	Geen vast budget voor het nieuwe actieplan voorzien.

[129] Verduurzamen van de visserijsector

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel: 3.1.1.3.3
Bevoegde Brouns	minister:	Trekkende entiteit: dLV;
Beschrijving maatregel		Vanuit het EFMZV/FIVA wordt steun toegekend aan investeringsprojecten die bijdragen aan de bescherming van het mariene milieu en de transitie naar een koolstofarme economie.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021		<p>Vanuit het EFMZV/FIVA wordt steun toegekend aan investeringsprojecten die bijdragen aan de bescherming van het mariene milieu en de transitie naar een koolstofarme economie. Deze maatregel beschrijft het aantal vastgelegde dossiers en de totale investeringen die ermee gepaard gaan.</p> <p>Op basis van de VALDUVIS-tool wordt een erkenning uitgewerkt die de sociale, ecologische en economische duurzaamheid weerspiegelt van de vaartuigen van de Belgische vissersvloot die deelnemen aan het Visserij Verduurzaamt initiatief. Deze maatregel geeft de participatie en prestatie van de vloot weer om de erkenning te verkrijgen.</p>
Beschrijving realisaties in 2021		<p>Overzicht van het aantal vastgelegde dossiers met EFMZV/FIVA steun en de totale investeringen die ermee gepaard gaan in 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Beperken van de impact van de visserij op (marien) milieu: 0 euro / 0 dossiers * Verbeteren van de energie-efficiëntie van vissersvaartuigen: 1.537.022 euro / 5 dossiers * Investeren ten behoeve van een duurzame en geïntegreerde aquacultuursector: 1.076.189 euro / 3 dossiers <p>In 2021 hebben 57 van de 58 actieve vissersvaartuigen van de vloot de VALDUVIS-erkenning behaald (98%).</p>
Vooruitblik realisaties in 2022		<p>In 2022 wordt verder gewerkt aan de verduurzaming van de visserij. Een beperkte mogelijkheid blijft bestaan om dossiers te ondersteunen onder</p>

	<p>het Operationeel Programma EFMZV (2014 - 2020), afhankelijk van beschikbaar budget. Daarnaast wordt vooruitgekeken naar de opstart van het Programma EFMZVA (2021 - 2027), waarbinnen gelijkaardige investeringssteun mogelijk is. Mogelijk kan dit pas vanaf 2023. Er wordt eveneens verder gewerkt op basis van het nieuwe (derde) convenant Duurzame Visserij 2021 - 2025. Convenant voor Duurzame Visserij (2021 – 2025) Departement Landbouw & Visserij (vlaanderen.be)</p> <p>In 2022 start een nieuwe cyclus en engagementsverklaring van Visserij Verduurzaamt. Een startevent zal in de loop van 2022 plaatsvinden.</p>
--	---

Status	
Status maatregel in 2021	op schema
Duiding status maatregel in 2021	

Financieel	
VAK € in 2021	0
Duiding VAK 2021	Dit is het vastlegde budget voor de investeringsprojecten, waarvan 50-50% steun vanuit het FIVA-EFMZV.

[130-133] Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid na 2020: a) Acties m.b.t. directe inkomenssteun, randvoorwaarden, ecoregelingen, VLIF-NPI, agromilieu- en klimaatmaatregelen

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel: 3.1.1.3.4.1
Bevoegde Brouns	minister:	Trekkende entiteit: dLV;
Beschrijving maatregel		Min. 40% van de GLB-middelen van het nieuwe GLB moeten voor klimaatdoeleinden worden ingezet. Om hieraan invulling te geven worden verschillende voorstellen tot interventies uitgewerkt, als onderdeel van het Vlaamse GLB Strategisch Plan. Deze acties kunnen zowel binnen Pijler I als Pijler II plaatsvinden.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021		<p>De aanvankelijke voorstellen gingen uit van een inwerkingtreding van het nieuwe GLB op 1 januari 2021, maar omdat de onderhandelingen van zowel de GLB-verordeningen als het MFK langer duurden dan gepland, werd de inwerkingtreding uitgesteld tot 1 januari 2023.</p> <p>Om de periode 2021-2022 te overbruggen, stelde de Europese Commissie overgangsbepalingen voor. De bedoeling is om het huidige GLB-kader grotendeels voort te zetten tijdens de overgangperiode.</p>
Beschrijving realisaties in 2021		<p>Het Vlaams GLB Strategisch Plan 2023 – 2027 werd in 2021 verder voorbereid. In juli 2021 werd een kennisgeving en een eerste ontwerp van de MER gepubliceerd over het Vlaams GLB Strategisch Plan 2023 – 2027. Op basis van adviezen die toen ontvangen werden, is de MER verder uitgewerkt.</p> <p>In het ontwerp Vlaams GLB Strategisch Plan 2023 – 2027 zijn verschillende interventies opgenomen die bijdragen aan de doelstellingen uit het VEKP. Deze beoordeling is gebaseerd op de MER van het ontwerp plan.</p> <p>Het instrument VLIF-steun voor het verminderen van de emissies uit mestopslag, mestmanagement, bodem, energiebesparing, groene warmte en hernieuwbare energie is behouden in het ontwerp Vlaams GLB Strategisch Plan 2023 – 2027. Bij investeringen met een hogere bijdrage aan de klimaatdoelstellingen zal er een hoger</p>

subsidiepercentage van toepassing zijn. De lijst van in aanmerking komende investeringen moet nog bepaald worden.

De agromilieuklimaatmaatregel (AMKM) voedermanagement draagt positief bij tot een reductie van de niet-energetische broeikasemissies, namelijk via een reductie van de spijsverteringsemisssies. Met deze maatregel worden melkveehouders gestimuleerd om via aangepast veevoedermanagement de enterische methaanemissies van melkkoeien te reduceren.

Daarenboven zijn er ook heel wat interventies die positief bijdragen tot de beperking van de bodememissies, namelijk precisielandbouw, ecoregeling ecologisch beheerd grasland, ecoregeling en AMKM voortzetting en omschakeling biologische landbouw, ecoregeling bufferstroken, AMKM m.b.t. de teelt van klimaat- of biodiversiteitsvriendelijke gewassen, de verschillende beheerovereenkomsten en de steun voor niet-productieve investeringen voor milieu en klimaat.

Daarnaast zijn er verschillende interventies die inzetten op innovatie, digitalisering, advies en kennisdoorstroming (bv via vorming en advies, ER bodempaspoort, demonstratieprojecten, EIP, samenwerking, VLIF innovatie...) en zo een belangrijke bijdrage leveren aan de klimaatdoelstelling.

Ook voor verhoogde koolstofopslag in de land- en tuinbouw zijn verschillende interventies opgenomen in het ontwerp Vlaams GLB Strategisch Plan 2023 – 2027. Het gaat om de ecoregeling verhogen van het organisch koolstofgehalte in de bodem, de ecoregeling behoud meerjarig grasland, de AMKM Van tijdelijk naar blijvend grasland, de beheerovereenkomst Herstellen, ontwikkelen en onderhouden van houtige landschapselementen, AMKM onderhoud Boslandbouw, de VLIF Niet-productieve investeringen voor milieu- en klimaatdoelen,

Daarnaast zijn er ook enkele interventies die indirect bijdragen aan meer koolstofopslag zoals de ecoregeling voor gewasrotatie met leguminozen. Ook de gekoppelde inkomenssteun voor gespecialiseerde vleesveehouderij kan een positief effect hebben op koolstofopslag door de opgenomen voorwaarde rond duurzaam graslandbeheer.

De ecoregeling en AMKM Teelt van milieu-, biodiversiteitsvriendelijke en/of klimaatbestendige gewassen stimuleert lokale eiwitproductie en draagt zo bij aan de eiwittransitie. Ook in de gekoppelde inkomenssteun voor gespecialiseerde vleesveehouderij zijn voorwaarden opgenomen met betrekking tot lokale eiwitvoorziening.

Er is ook de nieuwe interventie VLIF Steun voor opstart van of omschakeling naar een toekomstgerichte duurzame ondernemingsstrategie op een landbouwbedrijf. Omschakeling naar

	<p>meer duurzame activiteiten kan een positieve impact hebben m.b.t. klimaat.</p> <p>De interventie voor Operationele programma's Groenten en fruit draagt bij aan de doelstelling uit het VEKP om samenwerking in de keten te ondersteunen. Daarnaast kunnen de operationele programma's Groenten en fruit een positieve impact hebben naar klimaat omdat een aandeel van de maatregelen in deze programma's moet gaan naar milieumaatregelen.</p> <p>Naast de voorbereiding van nieuw GLB, lanceerde de Vlaamse Regering in 2021 éénjarige pre-ecoregelingen als overgang naar de ecoregelingen vanaf 2023. De landbouwers kunnen in 2022 intekenen op deze pre-ecoregelingen. De pre-ecoregelingen hebben een gunstig effect op milieu, klimaat of biodiversiteit.</p> <p>Volgende pre-ecoregelingen hebben een directe link met BKG-emissies en worden ge-cofinancierd via het Vlaams Klimaatfonds:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verhogen van organisch koolstofgehalte bouwland - Voedermanagement bij melkvee om de enterische emissies te verminderen <p>Meer informatie over deze pre-ecoregelingen is opgenomen onder maatregel 118 en 174.</p> <p>Ook de ecoregeling "Precisielandbouw" draagt bij aan de uitvoering van het VEKP 2021-2030 door het stimuleren van de toepassing van precisiebemesting, naast de reeds bestaande investeringssteun voor precisiebemesting.</p> <p>De andere pre-ecoregelingen kunnen indirect ook een positief effect hebben op de BKG-emissies door verminderde bemesting. Concreet gaat het dan om de volgende pre-ecoregelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inzaai van productief kruidenrijk grasland - Ecologisch beheerd grasland - Inzaai milieu-, klimaat- en biodiversiteitsvriendelijke teelten
<p>Vooruitblik realisaties in 2022</p>	<p>Zowel het ontwerp van het GLB Strategisch Plan als de MER gingen in openbaar onderzoek tussen 14 januari en 14 maart 2022. Op die manier kon iedere betrokkene of iedere burger advies of opmerkingen geven.</p> <p>Na het openbaar onderzoek zal het GLB Strategisch Plan verder afgewerkt worden. In afwachting van de adviesverwerking en een definitieve goedkeuring van de Vlaamse Regering, werd een voorlopige versie reeds ingediend bij de Europese Commissie. In tussentijd wordt</p>

	ook verder overleg gepleegd met de Europese Commissie. De goedkeuring van het Vlaams GLB Strategisch Plan door de Europese Commissie wordt verwacht eind 2022.
--	--

Status	
Status maatregel in 2021	nog niet gestart
Duiding status maatregel in 2021	Vorbereiding is in volle gang, maar eigenlijke GLB gaat van start in 2023.

Financieel	
VAK € in 2021	0
Duiding VAK 2021	Voor het budget voor pre-ecoregelingen wordt verwezen naar maatregel 174.

[130-133] Het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid na 2020: b) Acties m.b.t. beheerovereenkomsten en plattelandsbeleid	
Algemeen topic: Landbouw	VEKP Titel: 3.1.1.3.4.1
Bevoegde minister: Demir	Trekkende entiteit: VLM;dOMG;
Beschrijving maatregel	De maatregel maakt enerzijds deel uit van de groene architectuur die in het kader van het strategisch plan GLB wordt uitgetekend. Het betreft een aantal beheerovereenkomsten die kunnen bijdragen aan de klimaatdoelstellingen. Maatregelen in het kader van plattelandsbeleid zullen onderdeel zijn van de LEADER interventies.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021	De start van het nieuwe GLB is uitgesteld tot begin 2023. Acties zijn in de vorm van interventies als onderdeel van het GLB strategisch plan voorbereid.
Beschrijving realisaties in 2021	De ontwerp interventies onder de noemer beheerovereenkomsten en LEADER (plattelandsbeleid) zijn beschikbaar. Klimaat is een uitdaging in de LEADER-acties "het veerkrachtig maken van landschappen" en "biomassareststromen valoriseren". De beheerovereenkomsten zijn in de eerste plaats ontworpen voor soortenbescherming, bufferen en verbinden en het onderhouden van kleine landschapselementen. Deze beheerovereenkomsten hebben eerder indirecte positieve effecten op het klimaat.
Vooruitblik realisaties in 2022	De goedkeuring van het GLB strategisch plan is tegen eind 2022 voorzien. In het kader van de LEADER interventie wordt de oproep gelanceerd voor de Lokale Ontwikkelingsstrategieën. Bedrijfsplanners bereiden het sluiten van beheerovereenkomsten voor met de landbouwers (overeenkomsten met startdatum 1 januari 2023).

Status	
Status maatregel in 2021	kleine afwijking
Duiding status maatregel in 2021	Doordat de goedkeuring van het nieuwe GLB-strategisch plan eind 2022 is voorzien, loopt de uitvoering van deze interventies vertraging op.

Financieel	
VAK € in 2021	0
Duiding VAK 2021	De Vlaamse middelen uit het Minafonds zijn beschikbaar vanaf de start van het nieuwe GLB in 2023.

[134] Samenwerking in de keten in functie van nieuwe verdienmodellen

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel: 3.1.1.3.4.2
Bevoegde Brouns	minister:	Trekkende entiteit: dLV;
Beschrijving maatregel		Samenwerking in de keten kan worden gefaciliteerd door de oprichting van producenten- en brancheorganisaties.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021		De erkenning van PO's en BO's ging in 2020-2021 verder. In 2020 werd de BO Milk.be en de BO Belpotato.be erkend.
Beschrijving realisaties in 2021		De erkenning van PO's en BO's ging in 2021 verder. In 2021 werden geen bijkomstige PO's of BO's erkend.
Vooruitblik realisaties in 2022		In 2022 zal de BO Pork.be erkend worden. Hiervoor is de procedure lopende.

Status

Status maatregel in 2021		op schema
Duiding status maatregel in 2021		

Financieel

VAK € in 2021		118200
---------------	--	--------

Duiding VAK 2021	<p>Geen extra financiering voorzien in 2021, enkel de lopende opstartsteun.</p> <p>In 2021 is er in totaal 118.200 euro uitbetaald (dit is de lopende opstartsteun voor PO's en BO's).</p> <p>Voor VPOV 30.000 (saldobetaling), voor Vlaams Hoevebund 30.000 euro (tweede schijf), voor POVV 30.000 euro (tweede schijf) en voor Belgische Veehouders 28.200 euro (tweede schijf).</p>
------------------	--

[135] Geïntegreerde aanpak voor onderzoek, innovatie en kennisdoorstroming in functie van klimaat

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel: 3.1.1.3.4.3
Bevoegde Brouns	minister:	Trekkende entiteit: bLV;
Beschrijving maatregel		<p>Het beleidsdomein Landbouw- en Visserij, i.s.m. bEWI, subsidieert diverse maatregelen rond onderzoek, innovatie, kennisdeling en -diffusie.</p> <p>Via demoprojecten en EIP operationele groepen wordt binnen PDPO ingezet op kennisdeling en -diffusie en innovatie in de land- en tuinbouw.</p> <p>Via KRATOS (maatregel PDPOIII) kunnen landbouwers bedrijfsadvies aanvragen rond verschillende thema's. Module 6 spitst zich toe op klimaat en energie.</p> <p>Het dLV subsidieert vormingsactiviteiten georganiseerd door erkende centra voor naschoolse vorming. Deelnemers ontvangen een getuigschrift. Er zijn vormen van verschillende duur en voor verschillende doelgroepen. Ook het thema klimaat komt in verschillende cursussen aan bod, maar tot op heden wordt hier nog niet over gerapporteerd (pas bij ingang van het nieuwe GLB).</p> <p>In het kader van het project Enerpedia kunnen landbouwers, naast een reeks andere kennisdelingsactiviteiten, advies op maat krijgen rond energiebesparing, -efficiëntie en de productie van hernieuwbare energie.</p> <p>Het landbouw- en klimaatonderzoek aan ILVO-ELK situeert zich op 2 sporen: mitigatie en adaptatie. Er wordt multidisciplinaire expertise samen gebracht om maatregelen en tools aan te reiken i.f.v. het halen van de klimaatdoelstellingen en om de sector te wapenen tegen de klimaatverandering. Daarbij wordt met een systeembril naar landbouw- en klimaatvraagstukken gekeken. De onderzoeksthema's zijn Klimaatlimme bedrijfsvoering, Dierlijke en Plantaardige productie, Mariene omgeving, Energie, Bodem, Landschap en het in 2020 opgestarte thema Water. Kennisdeling en -diffusie gebeurt met/naar beleid, experts, sector en brede publiek.</p>

Voortgang

<p>Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021</p>	<p>De oproepen voor projecten in 2020 werden verdergezet in 2021. Voor demoprojecten is dit te raadplegen op https://lv.vlaanderen.be/nl/voorlichting-info/voorlichting/overzicht-demonstratieprojecten. Voor EIP via https://lv.vlaanderen.be/nl/subsidies/scholen-groeperingen-vzws-organisaties/europees-partnerschap-voor-innovatie/oproep-2020.</p> <p>Bedrijfsadvies via KRATOS liep door in 2020 en 2021.</p> <p>Naschoolse vorming liep door in 2020 en 2021.</p> <p>Enerpedia 3.0 werd afgerond in 2020. In 2021 werd het eindrapport opgemaakt. Na goedkeuring in 2021 werd het project Enerpedia 4.0 begin 2022 opgestart met andere accenten: meer aandacht voor innovatie en een geïntegreerde aanpak op landbouwbedrijven, o.a. op vlak van niet-energetische broeikasgasemissies.</p> <p>Belangrijke projecten/programma's van ILVO-ELK: (1) Klimrek: traject voor sector melkvee en akkerbouw in volle ontwikkeling (varkens sector wordt opgestart in '21); (2) EJP Soil: in 1ste interne call 6 projecten goedgekeurd met ILVO-betrokkenheid rond 'Climate-smart sustainable management of agri-soils'; (3) Convenant enterische emissies: stappen worden gezet om de ontwikkelde methaanreducerende maatregelen in de praktijk te implementeren.</p> <p>M.b.t. Kennisdeling en -diffusie: ELK organiseert (i) maandelijks interne reflecties en discussies waar beleids- en/of andere relevante stakeholders worden uitgenodigd; (ii) ELK neemt de coördinatie op in het Agrolink klimaatplatform dat van start ging; (iii) organisatie studiedag met aanwezigheid van beleidsmedewerkers van het departement LV. Verder werd advies gegeven via verschillende werkgroepen (bv. Klimaat WG 2.0, SALV,...) en vonden meer dan 30 activiteiten plaats i.f.v. adviesverlening, lezingen/vormingen en studiedagen.</p>
<p>Beschrijving realisaties in 2021</p>	<p>De oproepen voor demoprojecten en EIP werden in 2021 verdergezet. De demoprojecten focusten zich op niet-productieve investeringen. Diverse projecten kunnen hierdoor (zij het onrechtstreeks) gelinkt worden aan klimaat en koolstofopslag. Meer info via: 2021 Departement Landbouw & Visserij (vlaanderen.be). De EIP oproep had één goedgekeurd klimaatproject, m.n. RE-PEAT (Hergebruik van teeltsubstraat voor een circulaire tuinbouw)</p> <p>Bedrijfsadvies via KRATOS liep door in 2021. In totaal werden in 2021 83 adviesvragen ingediend en goedgekeurd. In kalenderjaar 2021 werden 75 betalingsaanvragen ingediend.</p> <p>Naschoolse vorming liep door in 2021.</p>

ILVO-ELK: de activiteiten van 2020 werden verder gezet in 2021. Belangrijke *realisaties m.b.t. een aantal belangrijke onderzoeksprojecten en programma's:*

(1) De Klimrektool voor de sector melkvee is klaar voor implementatie. De versterkte uitrol van de Klimrektool werd in 2021 voorbereid en zal in 2022 op het terrein van start gaan. Hierbij worden melkveehouders begeleid om hun bedrijfsvoering aan te passen op vlak van vee- en voedermanagement, met het oog op verminderde broeikasgasemissies. Verder is de pilootfase voor de akkerbouw in 2021 aangevangen alsook de systeemanalyse voor de varkenssector.

(2) Bodem en koolstof opslag: Naast ondersteuning aan het Klimrek-project m.b.t. het in rekening brengen van koolstofsekwestratie, zijn volgende projecten goedgekeurd in 2020 en 2021 (o.v.v. cofinanciering): EJP Soil – CARBOSEQ, EJP SOIL SOMMIT, EJP Soil-STEROPES (<https://ejpsoil.eu/research-projects/>), Interreg CarbonConnects, LIFE CarbonCounts. Deze zijn gerelateerd aan het bepalen van het potentieel van koolstof opslag, trade-offs met N₂O emissies en nitraatuitspoeling, monitoring van bodemkoolstofsekwestratie en efficiënte monitoring, rapportering en verificatie i.f.v. een Vlaamse koolstofmarkt.

(3) Water en landbouw: verscheidene projecten zijn goedgekeurd in 2020 en 2021: EJP-Soil CLIMASOMA (cofinanciering) rond klimaatadaptatie door bodem- en gewasbeheer; Watbal-Oudland, een waterbalansstudie, SALAD (zilte landbouw) en PEILIMPACT (impact op landbouw van vernatting).

(4) Convenant: ILVO speelt een centrale rol in het wetenschappelijk comité om de reductiepercentages van methaanreducerende maatregelen te bepalen. Deze maatregelen en de bijhorende reductiepercentages worden meegenomen in het Klimrek-project (sector melkveehouderij). In het VEKP is een tabel opgenomen met alle maatregelen die momenteel kunnen worden geïmplementeerd.

Advies aan beleid en sector via werkgroepen en -commissies: (i) Input aan de GLB-werkgroep milieu en klimaat i.f.v. de ecoregelingen, onder meer ecoscheme koolstofopslag en beleidsondersteunend rapport EOC waarden voor gewassen; (ii) Input aan de SALV werkcommissie klimaatadaptatie: o.a. overzicht klimaatadaptatie onderzoek ILVO-ELK; input voor het advies plantgezondheid i.h.k.v. klimaatverandering; (iii) SALV adviesvraag m.b.t. Methaan en GWP* i.h.k.v. 'Fit for 55' advies; (iv) Departementale werkgroep Landbouw en Visserij Klimaat 2.0 (klimaatadaptatie). Naast bovenstaande vonden er in 2021 meer dan 35 activiteiten plaats gericht op advies, communicatie aan landbouwers, landbouworganisaties en andere stakeholders. Dit omvatte o.a. rechtstreeks advies aan parlement en kabinet m.b.t. 'Fit for 55' en klimaatneutraliteit (landbouw), impact peilverhogingen, paludicultuur, adaptatie aan droogte, carbon farming.

	<p>Verder staat het ELK in voor maandelijkse discussies - waarop ook beleidsadviseurs landbouw & klimaat worden uitgenodigd - in functie van kennisdeling en uitwisseling. Hierbij wordt huidig onderzoek belicht alsook nieuwe (inetrnationale) beleidsrichtlijnen, -doelstellingen en/of klimaatmaatregelen m.b.t. landbouw landbouw & klimaat. Voorbeelden zijn "De impact van GWP* voor methaan op de landbouw"; "Milieu impact van VL soja", "Vernatting in de landbouw",... ILVO-ELK organiseert ook 2-jaarlijks een externe studiedag voor beleid en sector.</p>
Vooruitblik realisaties in 2022	<p>Ook in 2022 zullen de diverse kennisdelings- en adviesactiviteiten verdergezet worden.</p> <p>In 2022 zal het Enerpedia 4.0 project, mede met financiering vanuit het Vlaams Klimaatfonds, van start gaan voor een periode van 5 jaar.</p> <p><i>Advies aan beleid en sector via werkgroepen en -commissies:</i> verderzetting advisering in reguliere werkgroepen en commissies. Verder zal ILVO-ELK: (i) advies geven aan de ronde tafels i.h.k.v. de bijkomende klimaatmaatregelen voor glastuinbouw en nieuwe stallen; (ii) een studiedag organiseren in sept. 2022 voor onderzoekers en beleidsmakers.</p>

Status	
Status maatregel in 2021	op schema
Duiding status maatregel in 2021	

Financieel	
VAK € in 2021	366073
Duiding VAK 2021	<p>Vastgelegd in 2021 voor demoprojecten: 0 euro</p> <p>Vastgelegd in 2021 voor EIP: 74.762 euro (RE-PEAT project)</p> <p>Vastgelegd in 2021 voor KRATOS: 74.586 euro (=75 betalingsaanvragen)</p> <p>Het is niet mogelijk een aparte raming te maken voor naschoolse vorming.</p>

Vastgelegd in 2021 voor Enerpedia 4.0: 0 euro, (Totaalbudget van 550.000 euro over een periode van 5 jaar, start in 2022. Enerpedia 3.0 reeds afgelopen.).

Klimreктоol: 216.725 euro VAK in 2021, op een totaalbudget van 433.450 euro (75% cofinanciering uit Klimaatfonds).

ILVO-ELK: 250.000 euro VAK in 2021 (zie ook maatregel 138 - hier niet bijgeteld).

[136] Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF): investeringen energiebesparende technieken, groene warmte, hernieuwbare energie...

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel: 3.1.2.3
Bevoegde Brouns	minister:	Trekkende entiteit: dLV;
Beschrijving maatregel		Vanuit het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds wordt investeringssteun verleend aan investeringen die bijdragen tot het verhogen van de weerbaarheid, efficiënter energiegebruik en het reduceren van de uitstoot van broeikasgassen, ammoniak en verbetering van de luchtkwaliteit. Deze categorie omvat de investeringen met impact op broeikasgasemissies die niet ingedeeld kunnen worden in de categorieën emissies door mestopslag of bodememissies.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021		In 2020 en 2021 wordt de investeringssteun verdergezet. Subsidiabele investeringen te raadplegen via https://lv.vlaanderen.be/nl/subsidies/vlif-steun/vlif-investeringssteun-voor-land-en-tuinbouwers . Voor aanvragen vanaf 2015 werd eind 2020 3412 investeringen uitbetaald voor een subsidiabel bedrag van 121.046.833 euro overeenkomende met een steun van 36.314.050 euro.
Beschrijving realisaties in 2021		In 2020 werden 854 investeringen uitbetaald voor een subsidiabel bedrag van 25.029.469 euro overeenkomende met een steun van 7.508.841 euro.
Vooruitblik realisaties in 2022		Geen verdere acties.

Status

Status maatregel in 2021		op schema
-----------------------------	--	-----------

Duiding status maatregel in 2021	
-------------------------------------	--

Financieel	
VAK € in 2021	28403181
Duiding VAK 2021	In 2020 werd er voor 28.403.181 euro vastgelegd voor investeringssteun voor energetische emissiereducties voor 3006 investeringen. Cijfers t.e.m. 2021 zijn nog niet beschikbaar.

[137] Laagdrempelige diffusie van technologie en kennis (via o.a. energiescans, begeleidingsproject Enerpedia, bedrijfssysteemadviesstelsel Kratos...)

Algemeen topic: Landbouw	VEKP Titel: 3.1.2.3
Bevoegde minister: Brouns	Trekkende entiteit: dLV;
Beschrijving maatregel	Zie maatregel 135.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021	Zie maatregel 135.
Beschrijving realisaties in 2021	Zie maatregel 135.
Vooruitblik realisaties in 2022	Zie maatregel 135.

Status

Status maatregel in 2021	op schema
Duiding status maatregel in 2021	

Financieel

VAK € in 2021	74586
Duiding VAK 2021	Zie maatregel 135. KRATOS: Vastgelegd in 2021 voor KRATOS: 74.586 euro (=75 betalingsaanvragen)

	Enerpedia: 0 euro in 2021. (Enerpedia 3.0 afgelopen, Enerpedia 4.0 start in 2022).
--	--

[138] Uitbreiding activiteiten Expertisecentrum Landbouw en Klimaat (ELK)

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel: 3.24
Bevoegde Brouns	minister:	Trekkende entiteit: ILVO;
Beschrijving maatregel		Aanwervingen i.f.v. de verderzetting en bestendiging van onderzoek naar landbouw en klimaatmaatregelen en i.f.v. adviesverlening en bredere communicatie.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021	<p>In de periode aug. 2019 tot juni 2020 werd een coördinator voor het Expertisecentrum Landbouw en Klimaat aangeworven. Deze behartigt de werking, met name de diverse klimaatkennis op ILVO synthetiseren i.f.v. vragen vanuit beleid en sector, hiaten identificeren en ondersteuning bieden aan initiatie van nieuw onderzoek en de internationale evoluties volgen op vlak van landbouw- en klimaatonderzoek. Op deze manier wordt de ondersteunende en adviserende rol ten aanzien van het landbouwbeleid maar ook de ruimere landbouwsector verzekerd.</p> <p>In diezelfde periode werden 4 medewerkers aangeworven voor de uitbouw van kennis rond vier onderzoekslijnen: 1. Water en landbouw, 2. Enterische emissies, 3. Bodem en koolstofopslag en 4. LCA.</p> <p>1. Water en landbouw: nieuwe onderzoekslijn – onderzoek naar strategieën voor duurzaam watergebruik in de landbouw, duurzaam waterbeheer en –beleid i.h.k.v. klimaatverandering. Adviserend in o.a. reactief afwegingskader, stroomgebied-beheersplannen.</p> <p>2. Reductie van enterische emissies in de veehouderij: ondersteuning van het Convenant Enterische Emissies Rundvee.</p> <p>3. Bodem en koolstof opslag: onderzoek van emissies bij drainage van koolstof-hotspots en opportuniteiten voor natte landbouw; impact bodembeheersmaatregelen op bodemorganische stof en trade-offs met N₂O emissies en nitraatuitspoeling, potentieel koolstofopslag, monitoring van bodemkoolstofsekwestratie. Ondersteuning aan het Klimrek-project m.b.t. het in rekening brengen van koolstofsekwestratie.</p> <p>4. Levenscyclusanalyse: behartigen van LCA-analyses van het Klimrek project https://www.klimrekproject.be/. In Klimrek wordt een sector-</p>
--	--

	<p>specifieke klimaatscan ontwikkeld (melkvee, varkenshouderij, akkerbouw) o.b.v. LCA die de klimaatimpact op een bedrijf duidelijk maakt. Vervolgens worden maatregelen voorgesteld en doorgevoerd in een klimaattraject; hierbij wordt ook met een kosten-baten analyse rekening gehouden.</p>
<p>Beschrijving realisaties in 2021</p>	<p>Zie hiervoor de realisaties van ILVO-ELK zoals beschreven onder maatregel 135.</p>
<p>Vooruitblik realisaties in 2022</p>	<p>Klimrek: Uitrol van het klimaattraject Melkvee: Klimrek Plus zal instaan voor een versnelde uitrol van het melkveetraject met een verwacht bereik van 180 unieke gescande en begeleide melkveebedrijven tegen eind 2022. In 2022 worden ook de klimaattrajecten Akkerbouw (ontwikkeling scan en begeleidingstraject) en Varkens (LCA bij pilootbedrijven en ontwikkeling scan) verder gezet.</p> <p>Bodem en koolstofopslag: In 2022 zal de systeemanalyse en de te ontwerpen roadmap voor Carbon Farming in Vlaanderen binnen het project LIFE CarbonCounts gefinaliseerd worden. Binnen datzelfde project zet ILVO, in samenwerking met diverse partners, een koolstofsimulatiemodule op punt voor bodem en agroforestry dat zal werken met automatische data-inputs vanuit het bodempaspoort, waar ook het resultaat zichtbaar zal worden voor landbouwer. ILVO evalueert de effectieve organische koolstofcijfers die gebruikt worden voor de ecoregelingen en zal in 2022 hierover een rapport schrijven. Binnen EJP SOIL werkt ILVO samen met andere Europese partners voor wetenschappelijke onderbouwing van het effect van landbouwpraktijken op koolstofopslag in de bodem en bijhorende trade-offs zoals N2O en nitraatuitloging.</p> <p>Convenant: Het wetenschappelijk comité zal zich in 2022 buigen over (een update van) de wetenschappelijke onderbouwing en de reductiepercentages o.a. voor 3-NOP en nitraat voor vleesvee en advies geven rond reductiepercentages bij combinatie van maatregelen. Verder zullen de werkgroepen verder werken aan de maatregelen in ontwikkeling bv. sneller slachtrijp krijgen van vleesvee en directe selectie naar verlaagde methaanemissies, andere voedermaatregelen. De werkgroep rond communicatie zal initiatieven nemen om deze verschillende maatregelen beter bekend te maken en zo de toepassing ervan te bevorderen.</p> <p>Water en landbouw: Project OP-PEIL, dat aanving in 2021, zal focussen op peilsturing in de polders + invloed zoet-zoutvlak op het proefperceel (WP3) in 2022; het project PEILIMPACT startte in feb 2022 wat een vertaling inhoudt van Waterwijzer-landbouw naar de Vlaamse context; de datalagen zijn afgerond en de literatuurstudie qua impact op landbouwpraktijk, paludicultuur en fosformobilisatie is gestart. Voor het</p>

	project groeituin5.0: STEM-traject rond water en STEM traject rond bodem volledig uitgewerkt met de partners van het project.
--	---

Status	
Status maatregel in 2021	op schema
Duiding status maatregel in 2021	

Financieel	
VAK € in 2021	0
Duiding VAK 2021	

[139] Energie-gerelateerde investeringen via het VLIF ruimer ondersteunen vanaf de opstart van het post-2020 Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel: 3.24
Bevoegde Brouns	minister:	Trekkende entiteit: dLV;
Beschrijving maatregel		Vanuit het Vlaams Landbouw investeringsfonds wordt investeringssteun verleend aan investeringen die bijdragen tot het verhogen van de weerbaarheid, efficiënter energiegebruik en het reduceren van de uitstoot van broeikasgassen, ammoniak en verbetering van de luchtkwaliteit. Deze categorie omvat de investeringen met impact op energetische emissies.

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021		<p>In 2020 en 2021 wordt de investeringssteun verdergezet. Subsidiabele investeringen te raadplegen via https://lv.vlaanderen.be/nl/subsidies/vlif-steun/vlif-investeringssteun-voor-land-en-tuinbouwers.</p> <p>Voor aanvragen vanaf 2015 werden eind 2020 3.302 investeringen uitbetaald voor een subsidiabel bedrag van 118.556.311 euro overeenkomende met een steun van 35.566.893 euro.</p>
Beschrijving realisaties in 2021		<p>In 2021 wordt de investeringssteun verdergezet. Subsidiabele investeringen te raadplegen via https://lv.vlaanderen.be/nl/subsidies/vlif-steun/vlif-investeringssteun-voor-land-en-tuinbouwers.</p> <p>In 2020 werden 831 investeringen uitbetaald voor een subsidiabel bedrag van 24.432.159 euro overeenkomende met een steun van 7.329.648 euro.</p>
Vooruitblik realisaties in 2022		

Status

Status maatregel in 2021	op schema
Duiding status maatregel in 2021	

Financieel	
VAK € in 2021	27106400
Duiding VAK 2021	In 2020 werd er voor 27.106.400 euro vastgelegd voor investeringssteun voor energetische emissiereducties voor 2.954 investeringen. Cijfers t.e.m. 2021 zijn nog niet beschikbaar.

[140] EBO voor de energie-intensieve (glas)tuinbouwsector

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel: 3.24
Bevoegde Demir	minister:	Trekkende entiteit: VEKA;
Beschrijving maatregel		Voorstel om EBO's uit te breiden naar de energie-intensieve tuinbouwsector (= serrebedrijven met WKK).

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021		In 2020 vond overleg binnen de VO plaats, in 2021 met de doelgroep.
Beschrijving realisaties in 2021		Doelgroepenoverleg in juli en december 2021.
Vooruitblik realisaties in 2022		Vastlegging basisprincipes van de nieuwe EBO door de Vlaamse Regering: uitbreiding van de doelgroep nieuwe EBO naar alle energie-intensieve ondernemingen (dus inclusief de glastuinbouwsector).

Status

Status maatregel in 2021		op schema
Duiding maatregel in 2021	status	Voorziene start nieuwe EBO 1 januari 2023.

Financieel

VAK € in 2021		0
Duiding VAK 2021		

[387] Bijkomende maatregelen om de CO2-uitstoot in de landbouw met 10% extra terug te dringen

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel: 28
Bevoegde Brouns	minister:	Trekkende entiteit: dLV;
Beschrijving maatregel		<p>De landbouw zal 10% méér inspanningen leveren om de CO2-uitstoot terug te dringen. De landbouwsector zal hierdoor haar uitstoot met bijna 31,3% verminderen tegen 2030 t.o.v. 2005.</p> <p>We zullen land- en tuinbouwers extra begeleiden en adviseren met het oog op de klimaatdoelstellingen. Het gaat dan over innovatie, maar ook bijvoorbeeld het stimuleren van de opslag van koolstof in de bodem, aangepast veevoeder om de methaanuitstoot te verminderen en campagnes om het consumentengedrag klimaatbewuster te maken. Daarnaast zorgen we voor een afstemming van de veestapel, desgevallend beperktere veestapel die evolueert volgens het Europees consumptiepatroon en zich inschrijft in het bereiken van de doelen inzake waterkwaliteit, biodiversiteit en klimaat.</p> <p>Vanuit landbouw onderschrijven we eveneens de doelstelling van de Global Methane Pledge om gezamenlijk de antropogene methaanemissies doorheen de verschillende sectoren (energie, afval en landbouw) met 30% te doen dalen tegenover de 2020-emissies tegen 2030.</p>

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021	<p>De Vlaamse Regering nam op 5 november 2021 extra maatregelen bovenop het reeds bestaande Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 om de klimaatverandering tegen te gaan.</p> <p>De landbouw zal 10% méér inspanningen leveren om de CO2-uitstoot terug te dringen. De landbouwsector zal hierdoor haar uitstoot met bijna 31,3% verminderen tegen 2030 t.o.v. 2005.</p>
Beschrijving realisaties in 2021	<p>De Vlaamse Regering nam op 5 november 2021 extra maatregelen bovenop het reeds bestaande Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 om de klimaatverandering tegen te gaan.</p> <p>De landbouw zal 10% méér inspanningen leveren om de CO2-uitstoot terug te dringen. De landbouwsector zal hierdoor haar uitstoot met bijna 31,3% verminderen tegen 2030 t.o.v. 2005.</p>

<p>Vooruitblik realisaties in 2022</p>	<p>Om de verhoogde taakstelling te realiseren wordt gewerkt aan een traject, namelijk “ronde tafel”, met alle betrokken stakeholders. De doelstelling van het traject is om te komen tot een concreet maatregelenpakket dat via een positieve transitie de verhoogde taakstelling kan realiseren.</p> <p>Voor de zomer wordt gestart met een kick off om in het najaar te eindigen met concrete maatregelen, die ook rekening houden met de lange aanlooptijd die technologische doorbraken vergen.</p>
--	---

<p>Status</p>	
<p>Status maatregel in 2021</p>	<p>op schema</p>
<p>Duiding status maatregel in 2021</p>	

<p>Financieel</p>	
<p>VAK € in 2021</p>	<p>0</p>
<p>Duiding VAK 2021</p>	

[388] Versnelde uitfasering WKK-steun op fossiele brandstoffen

Algemeen Landbouw	topic:	VEKP Titel: 29
Bevoegde Demir	minister:	Trekkende entiteit: VEKA;
Beschrijving maatregel		De certificatensteun voor alle nieuwe en ingrijpende gewijzigde WKK's op fossiele brandstoffen wordt volledig afgebouwd vanaf 2023 (-100% in 2023) in plaats van 2030. Ook de investeringspremie voor micro-WKK op fossiele brandstoffen wordt vanaf 1 januari 2022 afgeschaft. Hiermee verlagen we de elektriciteitsfactuur op kruissnelheid met ongeveer 170 miljoen euro per jaar (ETS + non-ETS).

Voortgang

Beschrijving voortgang maatregel t.e.m. 2021		De beslissing werd genomen om de certificatensteun voor nieuwe en ingrijpend gewijzigde warmte-krachtinstallaties volledig stop te zetten vanaf 2023 in plaats van een geleidelijke afbouw zoals eerst voorzien. De investeringspremie voor micro-WKK op fossiele brandstoffen is afgeschaft vanaf 1 januari 2022.
Beschrijving realisaties in 2021		De beslissing werd politiek genomen. Het afschaffen van de investeringspremie voor micro-WKK op fossiele brandstoffen is omgezet in wetgeving.
Vooruitblik realisaties in 2022		Het stopzetten van certificatensteun voor fossiele WKK wordt omgezet in wetgeving, dit proces loopt momenteel.

Status

Status maatregel in 2021		op schema
Duiding maatregel in 2021	status	De beslissing werd pas eind 2021 genomen en zal pas in werking treden in 2023. Het wetgevend werk zal in 2022 uitgevoerd worden.

Financieel

VAK € in 2021

0

Duiding VAK 2021

